

גיבורים מבית(א) - סיפורי גבורה לחנוכה

תפקיד הגיבורים והשפעתם על הישרדות העם היהודי לאורך הדורות, היא ללא ספק אחד מהמוטיבים הברורים של חנוכה, לצד הנרות והסופגניות גם למכבים יש מקום של כבוד בפנתאון. לפעמים נדמה לנו שהגיבורים ההם קיימים רק בסיפורים מהעבר ואז אנחנו נפגשים באנשים שחיים ממש לצידנו ומגלים שסיפורי גבורה קיימים גם בדור שלנו.

רקפת פרא • לפני שבוע 1 • 0 💬 219 🔥 5 דקות קריאה

מחפשים השראה בחנוכה? רוצים לשמוע ממקור ראשון סיפורים מרתקים על גיבורים בני זמננו?

גיבורים מביתא

ביתא ישראל! הוא הכינוי לקהילת יהודי אתיופיה. השנה, אנחנו מזמינים אתכם להקדיש את הדלקת הנרות להכרות ממקור ראשון עם סיפור עלייתם המרתק, סיפור שכולו אומץ, נחישות, ציונות ואמונה.

איפה? בסלון ביתכם
מתי? נר שלישי | כ"ו כסלו | 24 בדצמבר

- המיזם יתקיים ברחבי הארץ - מעוניינים לראות? מעוניינים להתארח?

כל הפרטים בדף הפייסבוק של המיזם: 'גיבורים מביתא'

אחת הדוגמאות שיכולות להמחיש את מוטיב הגבורה וההתמודדות של יהודים מעטים מול רבים שנלחמים לשמור על זהותם מובא בפרויקט ייחודי בשם **גיבורים מביתא** שמתחיל השנה לראשונה ומביא את סיפורי הגבורה של קהילת אתיופיה אל הקהל הרחב.

הפרויקט משתייך למיזם "סיפור על הדרך של החברה למתנ"סים הארצית" שנולד ב-2015 שמיצר דרך מפגשים בין אישיים כחלק מאירועי חג הסיגד, אפשרות לשמוע ולהשמיע ולפגוש בסיפורים אישיים שמחברים בין האוכלוסייה הרחבה ומדגישים את תרומתם של יוצאי אתיופיה לחברה הישראלית בהיבט התרבותי, ההיסטורי והערכי-ציוני. במטרה לאפשר היכרות ולמידה ישירה מהנרטיב של קהילת יהודי אתיופיה וקבלתו כחלק אינטגרלי של הנרטיב הישראלי-יהודי.

ב-24 בדצמבר, מועד נר שלישי של חנוכה, יתקיים אירוע מיוחד וחגיגי תחת השם "גיבורים מביתא", במסגרתו יתארחו מספרים מהעדה האתיופית בסלון ביתם של תושבים ברחבי הארץ, ידליקו נרות ולאורם יספרו את סיפורי הגבורה והנסים שהתרחשו בדרך עלייתם לארץ, סיפור על המעבר מחושך לאור ושל שמירה על היהדות למרות גזרות הגויים ואיומי

הכחדה. אחד מהמספרים הוא דודו לג'עלם, כיום בן 43, נשוי ואב לשלושה ילדים. שעלה לארץ מאתיופיה בסוף שנת '84, כשהיה בן כ-שמונה, ואת המסע הזה הוא לא ישכח לעולם:

זעיל פרווה מנומר, M |ריבוי צבעים|ש...

11:15
SHEIN מודעה

למידע נוסף

דודו לג'עלם

אני זוכר ילדות פסטורלית בכפר, הכל ירוק מסביב, חיי כפר ומשפחה רגועים ושלווים, כבשים ועזים בחצר, המשפחה עובדת בחקלאות והכל ירוק מסביב... "הוא מספר "מאז שאני זוכר את עצמי, ירוסלם (ירושלים) הייתה בשבילי היעד, תמיד דיברנו על ארץ ישראל ועל ירושלים, התפללנו להגיע אליה. למרות שילדותי הייתה טובה מאוד, כמשפחה מאוד מיוחסת ומכובדת בכפר, עם יציבות כלכלית ואבא מאוד פעיל ומעורב, החלום היה להגיע לארץ שלנו. היינו מאוד מחוברים לדת ולאדמה, ואני זוכר היטב את החגים והשבתות, שבהם הייתה כמיהה גדולה להגיע לישראל.

אחד הטקסים החזקים שאני זוכר זה הטקס של השבת. לאחר כל ההכנות, כולנו ישבנו חגיגיים ומוכנים לברכה ולקידוש. לאחר הארוחה כל הילדים היו יושבים ושומעים סיפורי תורה, וכילד אני זוכר איך הייתי מרותק לסיפור. המילה "ירוסלם" הייתה כל כך משמעותית ומוחשית לנו, גדלנו על ירושלים וחלמנו להגיע אליה. בתמימות שלנו האמנו שירושלים היא המקום הטוב ביותר, שם אין מלחמות, אין מגפות ואין מחלות, כולם לובשים לבן כמו המלאכים ולומדים תורה".

חנוכה באתיופיה

את חג החנוכה, כמו חגים רבים באתיופיה, חגגו לפי תורת משה, והמנהגים היו שונים מאלו של ישראל. דוד מספר כי מדברים ששמע ממשפחתו, בהיסטוריה של היהודים היו מקרים רבים שבהם מנעו מהיהודים לשמור מצוות ואת התורה ובתקופות קדומות היו אף גזרות קשות על מי שנתפס. עם השנים הדברים השתנו והיה אפשרי לשמור על המצוות. את חג חנוכה חגגו באתיופיה כחג של הודיה ובהסתמך על ספר המכבים. "את חג החנוכה אני פחות זוכר מהילדות שלי אבל מדברים ששמעתי מאבא שלי ומשפחתי, זה היה חג של הודיה בו הודו לקב"ה על הנסים שעשה לבני ישראל"

בני העדה חגגו את חנוכה בביתם לאורך כל שמונת ימי החג, בארוחה משפחתית ובתפילות הודיה, אך טקס הנרות נערך רק בבית הכנסת, והם הודלקו על-ידי הכהנים. בבית הכנסת הדליקו חנוכיה עם שמן זית מהעצים, (לו קראו Zeit) ועם חומר מיוחד דמוי שעווה שהורידו מהעצים יצרו מעין צורה של נרות. אלו לא היו נרות כמו שיש היום, והחנוכיה בבית הכנסת דלקה יממה שלמה, מהערב ועד למחרת. את החג עצמו הקדישו הכהנים ובני העדה לתפילות ולהודיה, ולאחר מכן, כל משפחתה הייתה אוכלת בביתה. לא היו סופגניות או לביבות, מאחר ואלו מנהגים של ארץ ישראל שלא היו ידועים באתיופיה ובנוסף, אלו לא מנהגי הכתובים בתורה ויוצאי אתיופיה הרי פעלו אך ורק ולפי תורת משה. מה שכן אכלו באתיופיה זה לחם דק מיוחד בשם "קיתה", שהיו מכינים מבלילה אותה היו שמים על מחבת, והייתה יוצאת מעין פיתה דקיקה כזו, עליה מרחו שמן זית ואכלו."

דודו במסע שורשים שעשה לאתיופיה וחזר לכפר הולדתו

ולמרות שדודו לא זוכר את חנוכה כילד בישראל, הוא מקפיד להעביר לילדיו את המורשת מאתיופיה ולשלב אותה עם המהות של החג. "מעבר לטקס הדלקת הנרות אנחנו יושבים כל המשפחה יחד ומדברים על מהות החג, על הנסים שקרו לנו כיהודים, הן בעבר, ברחבי תבל והן באתיופיה, על הנס של העלייה לארץ, אני מחבר את העבר, ההווה והעתיד ומספר לילדי על מנהגי החג תוך חיבור לתרבות האותנטית. חשוב לי שיבינו את המהות של החג ולא יסתמכו רק על שמועות או מנהגים, אלא להבין באמת את ההודיה".

הניסים של דוד

דוד זוכר היטב גם את היציאה למסע לארץ. הוא אמנם היה ילד קטן אך הרגיש היטב את ההכנות בבית, הוא ראה כיצד אביו מגיע בכל יום עם ציוד, חפצים ומזון, אותם אגרו ושמרו לרגע הנכון. בליל המסע, אביו העיר אותו ואת אחיו ואמר לו לקום ולהתארגן ליציאה. "אחד הדברים שאני זוכר היטב זה הירח, שליווה אותנו בהליכה. בגלל חשש משודדים, מבעלי חיים ומהחום הכבד, המסע שלנו היה בעיקר בלילות."

והוא נזכר "כדי לעודד אותנו המבוגרים היו שרים כל הדרך, האימהות זמזמו לילדים, והיינו מאושרים, לבשנו את מיטב בגדינו וידענו שפנינו לירושלים. לאחר זמן רב מאוד, הגענו לסודן ושם התחילו גם הבעיות, המתח והפחד מהלא נודע. החמור שהבאנו איתנו, שנשא את כל המזון שלנו, נגנב באחד הלילות ונותרו ללא אוכל, אבל המשפחות שהיו לצדנו עזרו מאוד, בכל יום משפחה אחרת תרמה לנו אוכל, זו הייתה תחושה קשה מאוד".

לאחר מכן, כשנכנסנו לסודן, לפני שהכניסו אותנו לאוהל לקחו לנו הכל, את הבגדים, הכסף, כל מה שהיה לנו, השאירו לנו רק את הבגדים שעלינו, שבועות וחודשים היינו שם, בשמש הקופחת, על האדמה הלוחטת, כל מה שקיבלנו היה תה עכור בטעם של אדמה ולחמנייה, ואני גיליתי כמה חכמה הייתה אמא שלי, שהקדימה לתפור לי בתוך הבגד תא נסתר ובו היא החביאה לי כסף".

ההורים לא אכלו ונתנו לנו הילדים לאכול, כולם היו עייפים וחלשים והיו לא מעט מקרים קשים ואנשים שלא שרדו. זו הייתה המציאות שלנו. בתוך כל זה נאלצנו להסתיר את הזהות שלנו וההורים הדריכו אותנו היטב כיצד להישמר.

והנס הגדול שחווה התרחש בעת שהמשפחה חיכתה לצאת מסודן אל ישראל: "אבא שלי שכר מישהו עם משאית כדי שייקח את הציוד שלנו ויחכה לנו בנקודה מרוחקת. יצאנו לדרך בלילה אך החיילים בסודן גילו אותנו. הגנרל רדף אחרי, אני זוכר בהלה ופחד, שריטות ברגליים ואז הוא זרק עלי אבן גדולה. למזלי, מעדתי מסלע והאבן לא פגעה בי ואז מצאתי גזע של עץ, בתוכו התחבאתי ושם נרדמתי. התעוררתי בבוקר וראיתי סביבי אנשים צועדים ומישהו מהם שהכיר אותי כיוון אותי לעבר משפחתי. ואז פגשתי את אבי. לאחר מכן חליתי ושכבתי עשרה ימים חולה, עד כי אבי אמר לי שהם היו בטוחים שלא אשרוד את המחלה."

אימו של דוד חלתה ונפטרה, לאחר מכן אחיו התינוק, לא שרד ללא האם, וגם הוא חלה ונפטר, ודוד ואח נוסף ואביו, המשיכו במסע, בדרך לא דרך, עד לרגע המיוחל בו הגיעו אל המקום בו חיכה להם המטוס שייקח אותם לישראל.

עוברים מהחושך לאור

"הגענו לאיזה בית בעיר הבירה כרטום ולא יצאנו שבועות שלמים משם. אבא היה יוצא בבוקר וחוזר בלילה וכל הזמן שאלתי אותו 'מתי יקראו לנו למטוס?' הוא אמר לי לא לשאול שאלות, רק להיות מוכן... ואז הגיע תורנו, הגיעו כמה אנשים ולקחו אותנו, ואז נפתח בפנינו שער גדול, הגענו בלילה אבל פתאום אורות גדולים הציפו אותנו, לא הבנו איך פתאום זה נראה כמו אור יום, זו הייתה ממש תחושה של מעבר מחושך לאור, ככה הרגשתי. אחר כך הבנתי שהאורות היו של שדה התעופה.

רצנו מהר אל עבר המטוס, עם המון הודיה ותפילה שהגענו לרגע הזה. זה היה מאוד מרגש, אנשים רצו בהתרגשות וסגדו לרצפה במטוס, התפללו ושרו, לא האמינו שהצליחו להגיע אליו. גם החוויה במטוס הייתה מיוחדת ושונה עבורנו. אני זוכר שהגישו לנו את האוכל, ואבא שלי לא נגע בו בכלל... נתנו לנו אוזניות ולא הבנו מי מדבר אלינו, הכל היה חדש ושונה ומיוחד. ואז אני ואחי הסתכלנו מהחלון וראינו אורות, הבנו שהגענו לירוסלם, רק בירוסלם יש אור כזה. הודינו לקב"ה והתפללנו."

לאחר תקופת קליטה לא פשוטה, לימודים בפנימייה ושירות צבאי, דודו הבין כי היעוד שלו הוא לעבוד עם ילדים ולהחזיר לקהילה את העזרה שקיבל כשהיה ילד. למדתי לתואר ראשון בחינוך גופני ולאחר מכן תואר שני בחינוך, ומבחינתי זה חיבור טבעי עבורי לעבוד עם ילדים."

מזה שנים שדוד מרצה ומספר את סיפורו האישי בהרצאתו "לתפוס את השמש". "במהלך המסע, אנחנו הילדים תמיד רצנו קדימה מגבעה לגבעה וניסינו לתפוס את השמש, אך

בכל פעם מחדש גילינו שהשמש רחוקה מדי. השמש מבחינתי היא ירוסלם, והיום, כשאני כבר פה, אני רואה את זה כהצלחה שלי – אני עוסק בחינוך והחיבור לילדים ונוער ודרך העשייה החינוכית שלי, הגעתי לשמש שלי.

על גבורה וגיבורים

מיזם "סיפור על הדרך" מאפשר לנפץ את הסטיגמות, לקרב בין הלבבות ולחבר בין אנשים. אני הייתי ילד גיבור, אנחנו גיבורים וצריך להעביר הלאה את הסיפור הזה לכולם. הסיפור שלי הוא הסיפור שלנו כיהודים, גם אנחנו עברנו עליה קשה ומסוכנת, וגם את הסיפור שלנו צריך ללמד בספרי ההיסטוריה. אני שלם עם עצמי ונמצא במקום טוב, מודע לכוחות שלי ולעוצמות ואני מייחל לכך שכל אחד שעבר כמוני את המסע יגיע לשלב הזה. חלמנו על ירוסלם 2500 שנה וזה שדווקא בדור שלנו זכינו לעלות לארץ, זה לא מקרי ויש לכך המון משמעות. אני אדם דתי ואני מאמין בדרכו של משה וכי הדת שמרה עלינו והובילה אותנו בדרך הזו".

לפרטים נוספים אודות המפגשים ברחבי הארץ בעמוד הפייסבוק [גיבורים מבית א](#)

Leave a Reply

▼ Subscribe

